

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 247/2022-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ľudovítom Surmom, Pavlice 183, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 Co 4/2020-129 z 21. januára 2020 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Cdo 170/2020 z 27. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 4/2020-129 z 21. januára 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Cdo 170/2020 z 27. októbra 2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že Okresný súd Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 18 C 49/2019-58 zo 16. septembra 2019 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) nariadil v zmysle návrhu obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“), neodkladné opatrenie, ktorým sťažovateľovi v stanovenej lehote uložil odstrániť z tam bližšie špecifikovaného pozemku vo vlastníctve žalobkyne stavebný odpad, skaly, kamene a hlinu a vyčistiť odtokový jarok nachádzajúci sa na danom pozemku, aby mohol slúžiť na odvádzanie vody z pozemku (prvý výrok), a súčasne sťažovateľovi nariadil zdržať sa akéhokoľvek konania,

ktorým by nad mieru primeranú pomerom obťažoval žalobkyňu a ohrozoval výkon jej vlastníckych práv, najmä, aby na jej pozemku neumiesťoval odpad vrátane hlíny a kamienka a zdržal sa akejkoľvek činnosti vrátane stavebných, terénnych a iných úprav na pozemkoch sťažovateľa, ktorými by ohrozil pozemok žalobkyne a tam umiestnený odtokový jarok, betónový múr a bytový dom v jej vlastníctve (druhý výrok). Súčasne okresný súd poučil sťažovateľa o práve podať proti žalobkyňi žalobu, ktorej predmetom bude nárok na uvedenie do predošlého stavu, náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia (tretí výrok), a žalobkyňi priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (štvrtý výrok).

2.1. Okresný súd dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu žalobkyne, ktorá náležite osvedčila potrebu neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami. Z listinných dôkazov predložených žalobkyňou zistil, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností, ktoré sú dotknuté stavebnými a terénnymi úpravami vykonávanými sťažovateľom na jeho pozemkoch. Súčasne bola žalobkyňou náležite osvedčená hroziaca ujma spočívajúca v nanosení stavebného odpadu sťažovateľom na jej pozemok a v znefunkčnení odvodnenia stavby tým, že sťažovateľ zahádzať odtokový žľab. Uvedeným konaním sťažovateľa by tak mohlo dochádzať k neoprávnenému zásahu do vlastníckeho práva žalobkyne, preto súd jej návrhu vyhovel a nariadil neodkladné opatrenie v súlade s § 325 ods. 2 písm. d) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Konštatoval, že miera ochrany, ktorej sa žalobkyňa domáha, nezasahuje do práv sťažovateľa, pretože žalobkyňa žiada, aby bol sťažovateľovi uložený zákaz zdržať sa konkrétneho konania na pozemkoch v jej vlastníctve, teda žiadnym spôsobom sťažovateľa v jeho činnosti neobmedzuje. Žalobkyňi nebola uložená povinnosť podať žalobu vo veci samej v zmysle § 336 ods. 1 CSP, pretože podľa názoru okresného súdu bolo možné aj nariadeným neodkladným opatrením dosiahnuť trvalú úpravu pomerov strán.

3. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd napadnutým uznesením, ktorým uznesenie okresného súdu v časti prvého výroku o nariadení neodkladného opatrenia (spočívajúceho v uložení povinnosti sťažovateľovi odstrániť stavebný odpad a vyčistiť odtokový jarok) a tiež v časti tretieho výroku potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP a v časti druhého výroku, ktorým bolo sťažovateľovi nariadené zdržať sa konania obmedzujúceho žalobkyňu vo výkone jej vlastníckych práv nad mieru primeranú pomerom, uznesenie podľa § 388 CSP zmenil tak, že návrh žalobkyne zamietol.

3.1. Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom okresného súdu, že žalobkyňa osvedčila danosť nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, a to v časti uloženia povinnosti odstrániť stavebný odpad a vyčistiť odtokový jarok. Žalobkyňa preukázala, že na jej pozemku sa nachádza nanosený stavebný odpad pochádzajúci zo susedného pozemku sťažovateľa, pričom sťažovateľ v podanom odvolaní nepoprel skutočnosť, že to bol on, kto prostredníctvom tretích osôb zahádzať danú časť pozemku, hoc aj neúmyselne a bez vedomia o existencii odtokového žľabu. Uvedené konanie sťažovateľa bolo podľa názoru krajského súdu spôsobilé u žalobkyne vyvolať obavu z hrozacej ujmy v podobe následného zvlhnutia múru, schodiska, prípadného presiaknutia vody do podzemných priestorov bytového domu vo vlastníctve žalobkyne. Z tvrdení sťažovateľa ani z predloženého náčrtu nemožno vyvodiť záver, že zasypaná časť odtokového žľabu sa nenachádza na pozemku žalobkyne. Stotožnil sa tiež so záverom okresného súdu, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov, pretože jednorazovým

uložením povinnosti sťažovateľovi sa bez potreby konania vo veci samej vyriešia pomery strán sporu. V danej časti, t. j. v časti prvého výroku preto prvoinštančné uznesenie potvrdil.

3.2. Pokiaľ však ide o druhý výrok uznesenia, ktorým bolo sťažovateľovi uložené zdržať sa akéhokoľvek konania, ktorým by nad mieru primeranú pomerom obťažoval žalobkyňu alebo by ohrozoval výkon jej vlastníckych práv, dospel krajský súd k názoru, že žalobkyňa neosvedčila potrebu bezodkladnej úpravy pomerov. Bez bližšieho odborného posúdenia totiž nemožno v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia konštatovať, že sťažovateľ skutočne vykonáva terénne úpravy vyžadujúce stavebné povolenie, ani to, že tieto činnosti ohrozujú statiku pozemku a ich následkom môže byť jeho zosuv. Krajský súd ďalej poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ následky zasypania odtokového žľabu odstránil, pričom túto činnosť možno charakterizovať ako jednorazovú. Žalobkyňa v návrhu neuviedla žiadnu opakovanú stavebnú činnosť vykonávanú sťažovateľom ohrozujúcu jej práva, preto v tejto časti uznesenie okresného súdu zmenil a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, keďže tento výrok považoval za príliš všeobecný, nekonkrétny, a tak nevykonateľný.

4. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie z dôvodu procesných väd zmätočnosti podľa § 420 písm. a) a f) CSP a zároveň prípustnosť dovolania vyvodzoval aj z § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

5. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie sťažovateľa ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

5.1. Vo vzťahu k uplatnenému dôvodu prípustnosti podľa § 420 písm. a) CSP najvyšší súd konštatoval, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia sa týkal ochrany vlastníckeho práva žalobkyne, a teda uloženie povinnosti niečo konať a niečoho sa zdržať má súkromnoprávny charakter, čím je daná právomoc všeobecného súdu rozhodnúť o takom návrhu, resp. žalobe.

5.2. K námietke sťažovateľa, že mu nebol doručený návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, čo zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, najvyšší súd uviedol, že hoci ide o pochybenie okresného súdu, tento jeho nesprávny postup nemôže z materiálneho hľadiska opodstatňovať záver, že sťažovateľovi bola odňatá možnosť konať pred súdom.

5.3. Pokiaľ ide o namietané nesprávne právne posúdenie, najvyšší súd považoval s poukazom na § 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. d) CSP dovolanie v tejto časti zo zákona za vylúčené.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutým uzneseniam konajúcich súdov podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej po zhrnutí skutkového stavu namieta, že:

a) najvyšší súd, nerešpektujúc svoju predchádzajúcu judikatúru (sp. zn. 3 Cdo 236/2016, 8 Cdo 83/2017), dovolanie sťažovateľa ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP, hoci v danom prípade nepochybne išlo o neodkladné opatrenie konzumujúce vec samu. Odmietnuť dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, však možno iba podľa § 447 písm. f) CSP, a nie podľa § 447 písm. c) CSP. Tým, že najvyšší súd nerozhodol o uplatnených dovolaciach dôvodoch podľa § 431 CSP, dopustil sa podľa sťažovateľa závažného procesného pochybenia, ktoré predstavuje zásah do jeho práva na spravodlivé súdne konanie, a

b) na vydanie napadnutého uznesenia krajského súdu neboli splnené zákonné predpoklady. Predmetom neodkladného opatrenia bolo okrem iného uloženie povinnosti vykonať práce tak, aby sa obnovila funkčnosť odtokového jarku, pričom súd nemá podľa názoru sťažovateľa právomoc ani odbornosť zistiť, či je na danom pozemku povolený existujúci funkčný odtokový žľab a aká je jeho funkcia. Žalobkyňou pritom nebola predložená žiadna projektová dokumentácia, stavebné či kolaudačné povolenie, z ktorých by existencia daného odtokového žľabu vyplývala. Žiadne ustanovenie Občianskeho zákonníka neupravuje právo na uvedenie odtokových žľabov do pôvodného stavu, pričom podľa § 127 Občianskeho zákonníka je vlastníčkovi možné uložiť povinnosť zdržať sa určitého konania len na nehnuteľnosti v jeho vlastníctve, nie na cudzej (susednej) nehnuteľnosti. Podľa názoru sťažovateľa tak v danom prípade nebola osvedčená danosť hmotnoprávneho nároku žalobkyne na vydanie neodkladného opatrenia a súd tak konal „*ultra vires*“. Navyše, dosiaľ mu nebol doručený návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, preto sa k tvrdeniam v ňom uvedeným nemohol relevantne vyjadriť, keďže nemá dôvod spoliehať sa na to, že konajúci súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol všetky podstatné skutočnosti obsiahnuté v predmetnom návrhu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namiatané porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu.

8. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom (I. ÚS 31/05) a v zásade nemá právomoc preskúmať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí všeobecných súdov kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal so základnými právami. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, čím by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (IV. ÚS 43/04).

III.1. K namiatanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu:

9. V danom prípade je potrebné akcentovať predovšetkým tú podstatnú skutočnosť, že uznesenie krajského súdu (v spojení s uznesením okresného súdu) je neodkladným opatrením, ktoré nie je nasledované nadväzujúcou žalobou vo veci samej v zmysle § 336 ods. 1 CSP, preto je rozhodnutím vo veci samej, trvalo, resp. konečným spôsobom zasahujúcim do pomerov strán sporu. Uvedené vyplýva aj z odôvodnenia krajského súdu, ktorý konštatoval, že predmetným neodkladným opatrením možno bez potreby konania vo veci samej poskytnúť plnohodnotnú súdnu

ochranu a dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, pretože sťažovateľovi bolo uložené splnenie povinnosti jednorazového charakteru (bod 20 napadnutého uznesenia).

10. Ústavný súd sa zaoberal aj otázkou včasnosti podania ústavnej sťažnosti ako jednej z procesných podmienok jej prípustnosti. Vzhľadom na to, že uznesenie krajského súdu je meritórnym rozhodnutím, proti ktorému sťažovateľ podal mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) a najvyšší súd ho ako neprípustné odmietol (bod 5), ústavný súd, vychádzajúc zo štvrtej vety § 124 zákona o ústavnom súde, považoval dvojmesačnú lehotu na podanie ústavnej sťažnosti aj vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu v danej veci za zachovanú (napadnuté uznesenie najvyššieho súdu bolo právnomu zástupcovi sťažovateľa doručené 4. januára 2022, pozn.).

11. V súvislosti s prvou predstretou námietkou sťažovateľa, že na vydanie napadnutého uznesenia krajského súdu, ktoré je rozhodnutím o neodkladnom opatrení, neboli splnené zákonné predpoklady, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej je vyhodnotenie splnenia zákonných podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia a jeho konkrétnej podoby z hľadiska správnosti prijatého riešenia zásadne vecou všeobecného súdu, pretože závisí od konkrétnych okolností prípadu. Do vyhodnotenia dôvodnosti nariadenia neodkladného opatrenia, ktoré je primárne založené na skutkových otázkach, pritom ústavný súd nie je oprávnený zasahovať alebo právny názor všeobecného súdu nahrádzať svojím uvážením (porov. III. ÚS 169/2010, III. ÚS 281/07, II. ÚS 407/2020). Aj v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia však musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené.

12. Po oboznámení sa s relevantnou časťou napadnutého uznesenia zastáva ústavný súd názor, že závery prijaté krajským súdom týkajúce sa potreby okamžitej úpravy pomerov strán sporu, ktorá odôvodňuje nariadenie neodkladného opatrenia, vychádzajú z logickej úvahy súladnej so zmyslom a účelom neodkladného opatrenia, opierajúcej sa o náležité odôvodnenie.

13. Krajský súd svoje rozhodnutie vedúce k potvrdeniu prvého výroku uznesenia okresného súdu, ktorým bola sťažovateľovi uložená povinnosť v stanovenej lehote odstrániť stavebný odpad z pozemku žalobkyne a vyčistiť odtokový jarok, aby mohol slúžiť na odvádzanie vody z predmetného pozemku, odôvodnil tým, že žalobkyňa v tejto časti osvedčila potrebu bezodkladnej úpravy pomerov strán. Žalobkyňa predloženými listinnými dôkazmi preukázala, že je vlastníkom pozemku, na ktorom sa preukázateľne nachádzal nanosený stavebný odpad pochádzajúci zo susedného pozemku sťažovateľa, pričom uvedené konanie sťažovateľa (ktoré navyše ani v odvolaní nepoprel) mohlo u žalobkyne vyvolať obavu z hroziacej ujmy v podobe presiaknutia vody do podzemných priestorov bytového domu, resp. navlhnutia jeho častí (schodiska, múru). Reagujúc na odvolacie námietky sťažovateľa týkajúce sa hranice pozemkov a umiestnenia odtokového jarku, krajský súd sa oboznámil aj s predloženým pracovným vytyčovacím náčrtom a konštatoval nekonzistentnosť tvrdení sťažovateľa, ktoré nepreukazujú, že zasypaná časť odtokového žľabu sa nenachádzala na pozemku žalobkyne (bod 18 napadnutého uznesenia).

14. Ak sťažovateľ krajskému súdu vytýka, že bez odborného posúdenia nebolo možné zistiť existenciu odtokového jarku a jeho funkciu, v tomto smere je potrebné uviesť, že osobitnej povahy inštitútu neodkladného opatrenia zodpovedá zjednodušený a zrýchlený procesný postup súdu, ktorý nevykonáva riadne dokazovanie v zmysle § 185 a nasl. CSP. Krajský súd tak v súlade s právnou úpravou Civilného sporového poriadku vychádzal pri rozhodovaní z obsahu návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, k nemu pripojených listinných dôkazov a zo skutočností v ňom uvedených, ktoré považoval za osvedčujúce danosť jej nároku a potrebu okamžitej úpravy pomerov vo forme nariadenia neodkladného opatrenia v súlade s § 325 ods. 2 písm. d) CSP. Navyše, táto argumentácia sťažovateľa vyznieva podľa názoru ústavného súdu rozporuplne, pretože na jednej strane sťažovateľ spochybňuje samotnú existenciu odtokového žľabu na pozemku žalobkyne a tvrdí, že jeho vyčistenie nie je spôsobilé naplniť súdom sledovaný cieľ, no na druhej strane, ako vyplýva z obsahu jeho ústavnej sťažnosti aj z odôvodnenia napadnutého uznesenia, si svoju povinnosť už splnil a z odtokového žľabu odstránil nanosenú hlinu. Cieľom neodkladného opatrenia pritom bolo práve odstránenie sťažovateľom nanoseného stavebného odpadu, kamenia a hliny z časti pozemku žalobkyne, a tým aj zo zahádzaného odtokového žľabu, a nie vykonávanie ďalších činností technického charakteru, ktorým by mala byť akýmkoľvek spôsobom zabezpečená funkčnosť odtokového žľabu, ako sa to snaží predostrieť sťažovateľ.

15. K námietke sťažovateľa, že neodkladným opatrením mu takúto povinnosť nebolo možné uložiť, ústavný súd konštatuje univerzálnosť neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP, ktorého pomerne široký zákonný obsah umožňuje poskytnúť efektívnu ochranu v rôznych skutkových situáciách (napr. aj v susedských sporoch). Ak mali preto konajúce súdy za osvedčené, že stavený odpad na pozemku žalobkyne bol nanosený sťažovateľom, pričom v dôsledku tohto jeho konania bol zahádzaný aj odtokový žľab, bolo v súlade so zákonom uložiť mu povinnosť tento spôsobený rušivý stav odstrániť.

16. Vzhľadom na to, že krajský súd v spojení s okresným súdom posúdili pravdepodobnosť nároku žalobkyne, ako aj reálne dôsledky nariadenia neodkladného opatrenia na obe strany sporu, pričom v záujme zabezpečenia adekvátnej ochrany práv a oprávnených záujmov sťažovateľa kvalifikovane ho poučili o práve podať proti žalobkyne samostatnú žalobu vo veci samej (§ 337 CSP). Namietané uznesenie preto považuje ústavný súd za vnútorne konzistentné, zrozumiteľné a presvedčivo reagujúce na všetky skutočnosti významné pre posúdenie splnenia zákonných predpokladov na vydanie neodkladného opatrenia, čím spĺňa kritérium preskúmateľnosti a zákazu svojvôle. Ústavnú sťažnosť v tejto časti preto odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

17. Na záver ústavný súd už len poznamenáva, že sťažovateľ zjavne nespokojný s výsledkom konania svojou ústavnou sťažnosťou od ústavného súdu v podstate požaduje, aby v súlade s jeho predstavami opätovne posúdil splnenie predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia, čo, ako už bolo uvedené, ústavnému súdu ako súdnemu orgánu ochrany ústavnosti zjavne neprináleží. V danom prípade ústavný súd nezistil žiadne kvalifikované pochybenie, ktoré by bolo spôsobilé zapríčiniť tvrdené porušenie práv sťažovateľa, preto nie je opodstatnený ani jeho zásah kasačného charakteru. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah,

ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 70/08).

18. Pokiaľ ide ďalšie sťažnostné námietky sťažovateľa týkajúce sa nedostatku právomoci konajúcich súdov na rozhodnutie v predmetnej právnej veci a nedoručenia návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia spolu s uznesením okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že tieto boli predmetom preskúmania najvyšším súdom v rámci posudzovanej prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. a) a f) CSP. Právomoc najvyššieho súdu poskytnúť ochranu právam sťažovateľa označeným v bode 1 tohto uznesenia tak predchádza oprávneniam ústavného súdu, a to vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ možnosť podať dovolanie využil, pričom najvyšší súd sa s uplatnenými dôvodmi prípustnosti vysporiadal, čo zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

19. Pokiaľ ide o namietané uznesenie najvyššieho súdu, sťažovateľ v ústavnej sťažnosti formuluje jedinú zásadnú výhradu, a to že najvyšší súd odmietol jeho dovolanie ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP bez toho, aby sa zaoberal dovolacími dôvodmi, a to napriek tomu, že rozhodnutie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení bolo rozhodnutím vo veci samej. Najvyšší súd tak nerešpektoval vlastnú judikatúru, podľa ktorej je dovolanie podľa § 420 CSP proti takému rozhodnutiu o neodkladnom opatrení, ktoré konzumuje vec samu, prípustné [bod 6 písm. a)].

20. Po dôkladnom oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia nemožno s predmetnou námietkou sťažovateľa súhlasiť.

21. Z dôvodov namietaného uznesenia totiž vyplýva, že najvyšší súd sa náležite vysporiadal s uplatnenými dôvodmi prípustnosti dovolania. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému nedostatku právomocí odvolacieho súdu rozhodnúť v danej veci, čo podľa sťažovateľa zakladá vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. a) CSP, najvyšší súd, citujúc § 126 a § 127 Občianskeho zákonníka, poukázal na predmet daného konania týkajúci sa ochrany vlastníckeho práva žalobkyne. Podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa žalobkyňa domáhala, aby súd uložil sťažovateľovi vykonať konkrétne povinnosti a zdržať sa určitého konania, ktorým by ju obmedzoval a zasahoval do jej vlastníckeho práva, preto najvyšší súd uzavrel, že o tomto návrhu mal jednoznačne právomoc rozhodnúť všeobecný súd (body 10 až 16 napadnutého uznesenia).

22. Rovnako sa najvyšší súd dostačujúcim spôsobom vysporiadal aj s uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a námietkou sťažovateľa týkajúcou sa porušenia jeho práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré malo spočívať v nedoručení návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia. Ani túto dovoláciu námietku nepovažoval najvyšší súd za opodstatnenú, pretože predmetné pochybenie konajúceho súdu nemôže podľa jeho názoru zakladať odňatie možnosti konať pred súdom (body 17 a 18 napadnutého uznesenia).

23. V tejto súvislosti ústavný súd dodáva, že tak ako to aj uznal najvyšší súd, procesný postup okresného súdu, ktorým spolu s uznesením nedoručil sťažovateľovi aj návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, nebol v súlade s § 331 ods. 1 prvou vetou CSP. Sťažovateľ však v ústavnej sťažnosti neuviedol ani jedinú konkrétnu námietku, ktorú v dôsledku toho nesprávneho procesného postupu okresného súdu nemohol v odvolaní proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia predostrieť a ktorou sa krajský súd preto riadne nezaoberal (obdobne napr. III. ÚS 18/2020). Len strohé konštatovanie, že sťažovateľ sa dôvodne nemohol spoliehať na to, že konajúci súd v odôvodnení napadnutého uznesenia zhrnul podstatné okolnosti obsiahnuté v návrhu žalobkyne, neobstojí. Záver najvyššieho súdu, že z materiálneho hľadiska tak nedošlo k zásahu do práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie, preto považuje ústavný súd za ústavne udržateľný.

24. Teda aj napriek tomu, že najvyšší súd dovolanie sťažovateľa v časti namietaných vád zmätočnosti podľa § 420 písm. a) a f) CSP odmietol ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP, ktorý prípustnosť dovolania stanovuje z hľadiska predmetu (§ 420 až § 423 CSP), nie je možné konštatovať, že sa uplatnenými dovolaciami dôvodmi nezaoberal, tak ako to tvrdí sťažovateľ v ústavnej sťažnosti. Práve naopak, najvyšší súd poskytol sťažovateľovi dostatočné, logické a zrozumiteľné odpovede na jeho dovolacie námietky a keďže vytýkané procesné vady nezistil, dovolanie sťažovateľa odmietol. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu bola podľa najvyššieho súdu priamo zákonom vylúčená, len pokiaľ ide o sťažovateľom namietaný dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Ústavný súd preto považuje napadnuté uznesenie za ústavne akceptovateľné a plne súladné so základným právom sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež jeho právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

25. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

26. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 28. apríla 2022

Miloš Maďar
predseda senátu